

[ΕΛΛΑΔΑ](#) 27.03.2020 : 23:12

Τι μυστικό κρύβει η πανδημία;

ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ - ΣΤΑΜΑΤΗ*

Τα τελευταία 100 χρόνια εμφανίστηκε μεγάλος αριθμός ασθενειών που δεν προϋπήρχαν στην ανθρώπινη ιστορία (Gill Kaplan) και κανείς δεν ξέρει με απόλυτη σιγουριά τι μεσολάβησε ώστε να αυξηθούν τα νοσήματα που το μόνο το οποίο ξέρουμε είναι ότι η εμφάνισή τους συνδέεται με μηχανισμούς ανοσίας.

Το ανοσοποιητικό μας σύστημα μας προφυλάσσει από φλεγμονές με μηχανισμούς επίθεσης που διαθέτει εναντίον των μικροβίων ή των ουσιών που μπαίνουν στον οργανισμό μας από τις οδούς έκθεσης που είναι το αναπνευστικό σύστημα, το

πεπτικό σύστημα και το δέρμα. Όμως σε άτομα που αναπτύσσουν «αυτο-ανοσία» και πάσχουν από αυτοάνοσα νοσήματα τα κύτταρα του ανοσοποιητικού «τρελαίνονται» και επιτίθενται σε υγιείς ιστούς.

Κανείς δεν μπορεί με απόλυτη βεβαιότητα να προσδιορίσει τον λόγο της αύξησης των αυτοάνοσων νοσημάτων, όμως διαρκώς έχουμε επιστημονικές ενδείξεις ότι η έκθεση σε περιβαλλοντικούς παράγοντες παίζει έναν σημαντικό ρόλο. (Environmental triggers and autoimmunity. Autoimmune diseases (2014): 79802 doi:10.1155/2014/798029).

Φαίνεται ότι η γονιδιακή προδιάθεση είναι σημαντική για την εμφάνιση των αυτοάνοσων νοσημάτων, αλλά δεν εξηγεί επαρκώς την αύξησή τους. Το πιθανότερο είναι να πρόκειται για τον συνδυασμό της επίδρασης των περιβαλλοντικών παραγόντων με γονιδιακή ευαισθησία ή προδιάθεση. Η περιβαλλοντική έκθεση περιλαμβάνει ότι τρώμε, πίνουμε, αναπνέουμε ή εκτιθέμεθα, όπως η κοσμική ακτινοβολία, αλλά και η ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία. Εκατομμύρια τόνοι βιομηχανικών ουσιών φτιαγμένες από τον άνθρωπο και ανύπαρκτες μέχρι πριν από τουλάχιστον 100 χρόνια βρίσκονται στην τροφή μας, στον τρόπο ζωής μας, στις κοινωνικές μας δραστηριότητες και η πρώτη αντίδραση του οργανισμού μας είναι να προσπαθήσει να τις αντιμετωπίσει.

Συνήθως δεν αντιλαμβανόμαστε άμεσα τη βλάβη που υφίσταται ο οργανισμός μας, γιατί η τοξική επίδραση της περιβαλλοντικής έκθεσης είναι χαμηλή και ύπουλη που δεν προκαλεί άμεσα ορατά αποτελέσματα. Όμως, στον αγώνα του να αυτοϊαθεί καλεί τους στρατιώτες του, τα λευκά αιμοσφαίρια, στο πεδίο της μάχης, δηλαδή της φλεγμονής, για να εξουδετερώσουν το τοξικό αίτιο. Σιγά σιγά, όμως, κουράζεται ο οργανισμός και αποδυναμώνεται το ανοσοποιητικό μας σύστημα που είναι ουσιαστικά η άμυνα του οργανισμού μας.

Η μακροχρόνια έκθεση σε περιβαλλοντικούς παράγοντες, που αναμφισβήτητα επηρεάζουν το ανοσοποιητικό σύστημα, είναι το υπόστρωμα και η αιτία που δεν έχει ο οργανισμός μας τις αντοχές να σκοτώσει εύκολα μικρόβια και ιούς και αυτό είναι το μυστικό που κρύβεται κάτω από το κόκκινο χαλί που έχει στρωθεί για την υποδοχή του καινούργιου Guest Star του σημερινού κορωνοϊού.

Είχαμε και παλαιότερα επιδημίες και πανδημίες χολέρας, βουβωνικής πανώλης, ανεμοβλογιάς, αλλά και HIV με θανάτους εκατομμυρίων ανθρώπων. Η αλήθεια όμως είναι ότι σήμερα βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια σοβαρή απειλή που δεν μοιάζει δυστυχώς με τίποτα προηγούμενο. Και αυτό ας μη γελιόμαστε συμβαίνει γιατί δεν έχουμε όλοι τα ίδια όπλα, γιατί δεν έχουμε όλοι τις ίδιες άμυνες, αλλά και το κυριότερο, δεν ξέρουμε πώς συμπεριφέρεται ο περίφημος ιός, τι ιδιότητες έχει, με τι όπλα μπορούμε να τον πολεμήσουμε.

Ο καθένας έχει τις δικές του δυνάμεις για να τον αντιμετωπίσει και βέβαια ας έχουμε στον νου μας ότι ζούμε στην 4η Βιομηχανική Εποχή που η ακούσια ή εκούσια περιβαλλοντική έκθεση έχει επιβαρύνει σε άλλους λίγο και σε άλλους πολύ το ανοσοποιητικό μας σύστημα και αυτό γιατί με το πρόσχημα ότι βελτιώνεται η ζωή μας τα θέλουμε όλα όσα μας προσφέρει ο ακατανίκητος καταναλωτισμός, χωρίς να υπολογίζουμε τις αρνητικές επιπτώσεις. Από φυτοφάρμακα στην τροφή μας μέχρι τα καθαριστικά στα ντουλάπια μας και τα καλλυντικά στο μπάνιο μας, χημικές ουσίες παρεμβαίνουν στις λειτουργίες του ανθρώπινου σώματος ακόμα και πριν από τη γέννησή του ελαττώνοντας τις άμυνές του.

Περισσότερο από ποτέ έχουμε υποχρέωση στον εαυτό μας, αλλά και στους γύρω μας, γνωστούς και αγνώστους, να κατανοήσουμε ότι πρόκειται για κάτι πρωτόγνωρο και εξαιρετικά δύσκολο, με πολλές αβεβαιότητες και αφού οπλιστούμε με υπομονή να πειθαρχήσουμε στους αυστηρούς κανόνες διαχείρισης της απειλής που ακόμα δεν ξέρουμε την έκτασή της, αλλά και να επαναξιολογήσουμε τις προτεραιότητές μας στη ζωή μας.

** Η κ. Πολυξένη Νικολοπούλου - Σταμάτη είναι ομότιμη καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ και άμισθη σύμβουλος της προέδρου της Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής της κ. Δ. Αυγερινοπούλου*

Έντυπη